

BUTLLETÍ OFICIAL

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

X legislatura

Sisè període

Número 656

22 de juliol de 2015

SUMARI

4. INFORMACIÓ

4.40. Acords, resolucions i comunicacions dels òrgans del Parlament

Informe de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa

Tram. 260-00004/10

Informe i conclusions de la Comissió

p. 3

NOTES

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

Els documents publicats en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* (BOPC) són una reproducció fidel dels documents originals entrats al Registre.

La numeració del BOPC no està necessàriament vinculada a una sola data.

ISSN: 0213-7798 · Dipòsit legal: B-20.066-1980 · Imprès al Parlament

www.parlament.cat

4. INFORMACIÓ

4.40. ACORDS, RESOLUCIONS I COMUNICACIONS
DELS ÒRGANS DEL PARLAMENT

— Informe de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa

Tram. 260-00004/10

Informe i conclusions de la Comissió

A LA MESA DEL PARLAMENT

La Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa, en la sessió tinguda el 21 de juliol de 2015, d'acord amb l'article 57.3 del Reglament del Parlament, ha aprovat l'informe i les conclusions següents:

INFORME I CONCLUSIONS DE LA COMISSIÓ D'ESTUDI DE
LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES EN MATÈRIA D'ECONOMIA
COL·LABORATIVA

I. Informe

1. Creació de la Comissió
2. Antecedents parlamentaris
3. Constitució de la Comissió
4. Pla de treball de la Comissió
5. Compareixences tingudes
6. Documentació
7. Propostes de conclusions presentades pels grups parlamentaris

II. Conclusions

I. INFORME

1. CREACIÓ DE LA COMISSIÓ

El Ple del Parlament, en la sessió tinguda el 12 de novembre de 2014, una vegada considerada la Proposta de resolució de creació d'una comissió d'estudi de les polítiques públiques en matèria d'economia col·laborativa (tram. 252-00018/10), i d'acord amb l'article 54 del Reglament, va aprovar la Resolució 845/X del Parlament de Catalunya, de creació de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa.

La Resolució estableix la creació d'una comissió específica integrada per dos membres de cada grup parlamentari amb l'objectiu de conèixer les polítiques públiques en matèria d'economia col·laborativa.

La Resolució també estableix que la Comissió tingui una durada de sis mesos a comptar del moment de la seva creació. Després d'aquest temps la Comissió ha de redactar un informe final que, si escau, ha d'ésser

aprovat, d'acord amb el que estableix el Reglament del Parlament.

2. ANTECEDENTS PARLAMENTARIS

En la Moció 147/X del Parlament de Catalunya, sobre les polítiques públiques amb relació a l'economia col·laborativa, del 16 d'octubre de 2014, el Parlament constata que l'emergència de noves formes de consum col·laboratiu comportava reptes i alhora oportunitats, a causa de l'impacte social i econòmic que té, i manifestava la necessitat d'adaptar el marc normatiu per a garantir la màxima seguretat jurídica per als consumidors, els operadors econòmics i les administracions públiques. Així mateix, impulsava la creació d'una comissió d'estudi sobre el consum i l'economia col·laborativa per a determinar un marc general d'actuació de les administracions públiques –que inclogués, si esqueia, noves propostes de regulació normativa–, amb un treball conjunt dels grups parlamentaris, de representants d'operadors econòmics i de consumidors i d'administracions públiques catalanes.

3. CONSTITUCIÓ DE LA COMISSIÓ

La Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa es va constituir el 4 de març de 2015 i va quedar integrada pels membres següents:

Grup Parlamentari de Convergència i Unió

Xavier Dilmé i Vert
Montserrat Ribera i Puig

Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya

Pere Aragonès i Garcia
Agnès Russiñol i Amat
Teresa Vallverdú Albornà

Grup Parlamentari Socialista

Alfícia Romero Llano
Sergi Vilamala i Bastarras

Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya

José Antonio Coto Roquet
Jordi Roca Mas

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Josep Vendrell Gardeñes
Lorena Vicioso Adrià

Grup Parlamentari de Ciutadans

Inés Arrimadas García
Carina Mejías Sánchez

Grup Mixt

David Fernández i Ramos
Isabel Vallet Sánchez

El Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, al qual va correspondre la presidència de la Comissió, va designar president el diputat Pere Aragonès i Garcia, que va ésser ratificat per la Comissió.

La Comissió ha comptat exclusivament amb el president com a òrgan unipersonal per a la presidència i l'ordenació dels treballs. De conformitat amb l'article 42.5 del Reglament, el lletrat que ha assistit la Comissió ha fet, així mateix, les funcions de secretari als efectes d'aixecar l'acta de les sessions i d'expedir, amb el vistiplau del president de la Comissió, les certificacions corresponents.

La Comissió ha estat assistida normalment pel lletrat Pere Sol i Ordis i per la gestora parlamentària Eva Vendrell i Catalán.

La Comissió s'ha reunit els dies següents:

4 de març de 2015
19 de març de 2015
21 d'abril de 2015
26 de maig de 2015
4 de juny de 2015
16 de juny de 2015
30 de juny de 2015

També han assistit a sessions de la Comissió els diputats següents:

Joan Morell i Comas, del G. P. de Convergència i Unió
Carme Pérez Martínez, del G. P. de Ciutadans
Carmen de Rivera Pla, del G. P. de Ciutadans

4. PLA DE TREBALL DE LA COMISSIÓ

En la reunió del 19 de març de 2015, la Comissió va aprovar el Pla de treball a partir de les propostes presentades pels grups parlamentaris. El Pla consta de les compareixences que s'han de tenir en la Comissió i que estan distribuïdes en tres blocs:

Bloc 1. Compareixences d'experts

Objectiu: conèixer i debatre les tendències en l'economia col·laborativa i *benchmarking* a partir d'experiències en altres països.

Bloc 2. Responsables de les aplicacions d'economia col·laborativa (en l'àmbit de l'allotjament i dels transports i representants dels sectors afectats)

Objectiu: conèixer les experiències (plataformes i aplicacions) en economia col·laborativa més rellevants i que suposen un repte en l'àmbit públic.

Bloc 3. Autoritats i administracions públiques

Objectiu: conèixer i debatre les propostes d'actuació que han anat treballant les diferents administracions.

En la sessió del 19 de març de 2015 (DSPC-C 665/10) es van aprovar les compareixences dels experts, que correspondrien al primer bloc, i les compareixences dels responsables de les aplicacions d'economia col·laborativa, especialment en l'àmbit de l'allotjament i el transport, que conformen una primera part del segon bloc.

Així mateix, es va acordar que la resta de compareixences del segon bloc, que corresponen als representants del sector afectats, com ara usuaris, treballadors, sindicats, entre altres, i les compareixences del tercer bloc se sotmetrien a la consideració de la Comissió en una altra sessió.

5. COMPAREIXENCES TINGUDES

En desenvolupament del Pla de treball, la Comissió ha tingut les compareixences següents:

21 d'abril de 2015 (DSPC-C 701/10)

Albert Cañigueral, economista i expert en economia col·laborativa.

Miguel Ferrer, advocat i consultor en negocis digitals.

Pere Rusiñol, president de la Cooperativa Alternatives Econòmiques, en substitució d'Ariadna Trillas, membre del consell de redacció d'Alternativas Económicas, atesa la impossibilitat d'aquesta de comparèixer.

Miquel Martí, director d'Ecommerce & Tech Barcelona.

26 de maig de 2015 (DSPC-C 717/10)

Mar Alarcón, fundadora de Social Car.

Jaume Mayor, fundador de WeSmartPark.

Èlia Ferrer, responsable d'affers regulatoris per als països del sud d'Europa d'Uber.

Jaime Rodríguez de Santiago-Concha, director a Espanya i Portugal de Blablacar.

Àngel Mesado, responsable de polítiques públiques a Espanya i Portugal d'Airbnb.

Joan Pere Jové Ibàñez, president de l'Associació de Veïns i Amfitrions de Barcelona.

4 de juny de 2015 (DSPC-C 732/10)

En aquesta sessió la Comissió acorda ampliar el Pla de treball i aprova les compareixences del segon bloc, que corresponen als representants dels sectors afectats, com ara usuaris, treballadors, sindicats, entre altres, i les compareixences del tercer bloc, que havi-

en quedar pendents d'aprovació en la sessió del 19 de març de 2015.

16 de juny de 2015 (DSPC-C 751/10)

Eloi Noya, director de Loanbook.

Jonàs Sala Viñas, cofundador de Verkami.

Ernesto Giralt, director de FX Espanya en representació de Kantox.

Llorenç Serrano, coordinador d'economia social, treball autònom i persones en atur de Comissions Obres.

Anna Castelló Soler, tècnica en consum de l'Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya, en substitució d'Anna Tardà, presidenta, atesa la impossibilitat d'aquesta de comparèixer.

Iban Sesma, secretari de l'Associació Professional Élite Taxi, en representació de la Plataforma contra l'Intrusisme en el Sector del Taxi.

30 de juny de 2015 (DSPC-C 765/10)

Pere Torres Grau, secretari d'Empresa i Competitivitat.

Ricard Font i Hereu, secretari d'Infraestructures i Mobilitat.

Arseni Gibert i Bosch, president de l'Autoritat Catalana de la Competència.

Maria Sobrino Ruiz, subdirectora d'Estudis i Informes de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

Eduard Ràmia i Gallén, gerent de l'Institut Metropolità del Taxi.

Jordi William Carnes i Ayats, director de Turisme de Barcelona.

6. DOCUMENTACIÓ

– Dictamen del Comitè Econòmic i Social Europeu (EESC) «Consumo colaborativo o participativo: un modelo de sostenibilidad para el siglo XXI», gener del 2014.

– Recomanacions de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) «Economia colaborativa y regulación», juliol del 2014.

– Recomanacions de l'Organització de Consumidors i Usuaris (OCU), maig del 2014.

– Informe de l'Agència Catalana de la Competència (Acco) «Transaccions entre iguals (P2P) i competència», juliol del 2014.

7. PROPOSTES DE CONCLUSIONS PRESENTADES PELS GRUPS PARLAMENTARIS

Propostes de conclusions presentades pel GP Socialista (reg. 120948)

1. CONSIDERACIONS GENERALS

Introducció

Els canvis més profunds en la societat actual provenen de canvis significatius en els hàbits de consum. Tan ràpids i canviants han estat alguns d'aquests canvis que l'aparició d'alguns/es operadors/es s'ha vist com una irrupció conflictiva per a segments tradicionals de compra de béns i de serveis.

Hem passat d'un món en què sobrava de tot a un altre en què molta gent no gaudeix de tot el que la societat ofereix a menys que no sigui compartint-ho.

Qui no pot tenir prefereix buscar i, si ho troba, compartir-ho. El que es busca és donar «rendibilitat» i «sentit» a tot allò que es té i poder-ho compartir entre iguals per donar satisfacció a allò que és nostre.

El 40% dels aliments del planeta es malmeten; els cotxes particulars passen el 95% del seu temps aturats; als EEUU hi ha 80 milions de «trepans» que únicament s'usen 13 minuts de mitjana a l'any, i un conductor anglès gasta 2.549 hores de la seva vida circulant pels carrers buscant aparcament.

Compartir en lloc de tenir

L'economia col·laborativa o el consum col·laboratiu vol canviar el món, i planteja fer-ho de la mà de les tecnologies de la informació i la comunicació.

La importància que les plataformes han adquirit en la gestió de serveis i en la compartició de béns fa necessari en primer lloc establir un marc regulador que permeti l'activitat econòmica, doti de seguretat jurídica el seu funcionament i doni validesa a la transacció que es realitza. En aquest sentit, cal diferenciar clarament les plataformes on hi ha intercanvi sense guany de les que hi ha activitat econòmica i rendiments del treball.

En segon lloc és necessari, també, fer un esforç per definir què entenem per *economia col·laborativa* a partir de diferents usos de consum entre iguals:

1. Venda o lloguer de productes
2. Préstecs financers i monetaris
3. Coneixement obert
4. Intercanvis de béns i serveis

I el tercer element sobre el qual cal treballar és la protecció del consumidor atenent els efectes beneficiosos que l'economia col·laborativa aporta per a la competència.

Importància de l'economia col·laborativa

Hem passat del consum col·laboratiu a l'economia col·laborativa. El consum col·laboratiu proposa compartir béns en lloc de ser-ne el propietari i posar a disposició d'altres persones allò que ja existeix. És un avenç social des del punt de vista d'innovació, d'intercanvi i d'un ús sostenible de la economia. Suposa, a més, donar respostes a la crisi econòmica i financera, en la mesura que possibilita l'intercanvi en cas de necessitat, mentre que l'economia col·laborativa dóna resposta a un ús intensiu de productes, béns i serveis, a més de complimentar socialment la possibilitat de gaudir de béns que no es posseeixen.

El canvi de béns i l'intercanvi de serveis entre particulars no són res nou en la nostra societat. Fer-ho a través de les TIC és la novetat, i que s'hagi convertit en una activitat intensiva que genera milions de transaccions o d'intercanvis.

La seva importància fa necessària unes regles d'actuació que facin possible el seu desenvolupament sense limitacions i la protecció dels consumidors.

L'any 2011 l'Institut de Tecnologia de Massachusetts (MIT) estimava que l'economia col·laborativa pot moure un mercat global de 90.000 milions d'euros.

Definicions i límits

Hem d'entendre l'economia col·laborativa com la transacció entre iguals, i diferenciar molt clarament i, per tant, definir les diferents formes que puguin derivar-se quan hi ha transacció/benefici econòmic, quan s'estableixen relacions contractuals amb empleats a temps parcial o complert o simplement quan és un intercanvi d'un bé o d'un servei. Hem de saber definir molt bé 1) quan és una plataforma que produeix beneficis per al consumidor i 2) quan és una plataforma que aporta beneficis per a la societat però alhora també dóna beneficis econòmics o relacions contractuals entre persones.

És una economia basada més en l'ús que en la propietat, en una forma de consumir diferent als rols tradicionals que tenen la voluntat de cedir productes propis per a l'ús i gaudi d'altres persones.

Des del Grup Parlamentari Socialista som partidaris d'establir una regulació de les plataformes i de les transaccions que es realitzen, però que alhora es garanteixi l'interès general dels usuaris. S'han d'establir regulacions perquè es declarin els recursos obtinguts a partir de determinats ingressos econòmics (que s'hauran d'establir a partir de criteris fiscals).

La regulació ha de ser entesa com a seguretat jurídica i obligació fiscal i no ser limitativa en la capacitat d'innovació i canvis que la facin quedar obsoleta i pugui perjudicar la competitivitat pensant tant en els emprenedors com en els usuaris. Ha d'establir els drets i obligacions de tots els agents que hi intervenen.

2. L'ECONOMIA COL·LABORATIVA I EL SEU IMPACTE EN L'ECONOMIA I LA SOCIETAT

Oportunitats, amenaces i problemes que es produeixen

El mercat col·laboratiu i el mercat tradicional estan condemnats a entendre's.

Un dels aspectes positius de l'economia col·laborativa és que l'usuari pot ser alhora consumidor i productor. Representa un canvi en el model de consum que genera noves oportunitats i que té incidència en la creació d'ocupació, en la productivitat i en la cohesió social i territorial.

Pot i és una oportunitat per generar un desenvolupament sostenible, ja que la utilització de serveis compartits, especialment en l'àmbit del transport, genera menys emissions contaminants.

També suposa una opció per poder accedir al mercat de béns i serveis que d'una altra manera no es podrien aconseguir.

El consum col·laboratiu ofereix una millora de l'oferta des del punt de vista de la varietat i la diversitat, i també la creació de nova demanda.

És una oportunitat per crear empreses i llocs de treball en sectors altament qualificats, innovadors i generadors de valor. El cooperativisme podria convertir-se en el principal valedor del consum col·laboratiu en la mesura que comparteixen molts dels principis i valors. Les cooperatives de consum o les cooperatives de km 0 són un exemple clar d'aquesta realitat.

Quins són els problemes detectats i les situacions que necessiten intervenció pública (sigui amb regulació o mesures de foment)

Dels problemes detectats, el més important és el fet que s'ofereixin béns i serveis sense complir amb les obligacions legals i fiscals quan hi ha transaccions econòmiques. La normativa actual que regula determinats sectors de consum no preveu aquestes noves formes de consum, de manera que no estem donant una resposta satisfactòria a les noves demandes.

Cal garantir amb una regulació oberta i flexible que es tingui en compte el compliment de garanties en termes de seguretat; garanties que han de ser tant per a l'oferent com per al demandant.

És necessari un entorn de mercat més propici per al desenvolupament de la competència amb un marc normatiu de qualitat fonamentat en tècniques reguladores flexibles que no continguin restriccions a la competència, innecessàries o desproporcionades. Tot i així, creiem que aquestes activitats s'han de sotmetre a obligacions de caràcter fiscal i tributari, així com garantir els drets laborals si hi ha contractació de personal.

3. RECOMANACIONS

Recomanacions d'àmbit general per a tota l'economia col·laborativa (fiscalitat, seguretat social, etc.)

L'actuació de les institucions públiques s'ha d'encaminar a propiciar un entorn de mercat flexible i més favorable a les noves iniciatives. La creació d'aquest entorn ha de ser el resultat d'un procés regulador transparent i obert que compti amb totes les parts implicades: operadors i usuaris.

En un mercat tan canviant la regulació, sovint, va per darrera de la realitat social i la velocitat de l'economia col·laborativa dificulta el treball legislatiu. Malgrat aquesta dificultat no s'entén l'economia col·laborativa sense mecanismes d'autoregulació necessaris per tenir èxit, per la necessitat que les plataformes generin confiança entre desconeguts.

Una regulació pensada en estructures tradicionals toparà de front amb l'economia col·laborativa, perquè el ciutadà col·laboratiu no parerà de buscar alternatives per aconseguir la prestació de béns i serveis alternatius als tradicionals sigui en un país o un altre.

La llicència per exercir una activitat, la fiscalitat i rendiment d'impostos, la protecció de consumidors i usuaris, la legislació laboral, la zonificació i la seguretat vinculada a assegurances que dirimeixin responsabilitats de les plataformes digitals i dels usuaris són els aspectes més clars a regular. No és tan clar com establir marcs reguladors flexibles capaços de fer complir la legislació, que no encotillin l'economia col·laborativa davant dels canvis que necessiti per adaptar-se a les noves realitats.

La regulació ha de compensar-se amb la capacitat d'autoregulació de les plataformes col·laboratives i sobretot dels seus usuaris, perquè la reputació i la confiança són noves eines a tenir en compte a l'hora de regular.

L'economia col·laborativa introdueix nous conceptes a la valoració tradicional de l'impacte econòmic que es produeix en la nostra societat. En l'anàlisi de l'impacte econòmic de les coses, l'economia col·laborativa no es pot entendre sense analitzar l'impacte social i l'impacte mediambiental que produeix.

Propostes de conclusions presentades pel GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (reg. 120986)

L'economia col·laborativa està posant en qüestió la cultura de la propietat en molts àmbits. Aquesta dinàmica està agafant embranzida molt especialment en els darrers anys, a causa, principalment, de l'emergència de dos factors, un d'estructural i un de conjuntural. L'estructural és l'aparició d'internet i la generalització del seu ús de manera quotidiana en dispositius mòbils, com telèfons i *tablets*. Internet facilita el contacte

i la compartició d'informació entre individus, el *Peer to Peer*, de manera barata, instantània i amb caràcter de bé públic (la no-saturació i la no-exclusivitat), amb efectes multiplicadors en els beneficis i en el nombre de beneficiaris. L'altre és l'esclat de la crisi econòmica.

La davallada de la capacitat adquisitiva per a moltes persones ha estimulat la recerca de vies alternatives a la compra i el consum, i una aposta per posar en comú béns, serveis, documentació i informació en general. Aquesta dinàmica es retroalimenta a partir de la confirmació de les expectatives acomplertes de col·laboració: els individus col·laboren amb la confiança i l'expectativa que els altres reaccionaran de la mateixa manera, cosa que retroalimenta la mateixa col·laboració en un cercle virtuós que permet un benefici col·lectiu. Es trenca, així, la lògica de l'acció col·lectiva i del *free-rider*.

La clau de l'economia col·laborativa resideix, doncs, en la confiança, a nivell de valors, i en la prioritització del dret d'accés per sobre de la possessió, pel que fa als béns i serveis. D'aquesta manera, doncs, l'economia col·laborativa suposa, o pot suposar, una erosió d'un dels elements històricament més característics del capitalisme; l'estímul continuat del consum via possessió de productes i de la seva renovació constant. D'aquesta manera, doncs, també s'està contribuint a la reducció de residus i a la reducció del consum de matèries primeres, i s'estimula la producció de béns més durables i, per tant, s'està contribuint a la sostenibilitat ecològica i a l'optimització de l'ús dels recursos existents.

Així doncs, l'economia col·laborativa pot tenir una doble aportació al conjunt de la societat: afavorir l'accés a certs serveis o productes de manera molt més generalitzada, també per a persones amb pocs recursos econòmics, i contribuir a reduir la nostra petjada ecològica i a la sostenibilitat del planeta.

En realitat no és res nou. La voluntat i capacitat de l'ésser humà per compartir i posar en comú ha estat present al llarg de tota la història. És pròpia de comunitats amb un alt nivell de confiança social i interpersonal. La diferència avui és que l'aparició de les noves tecnologies permet augmentar extraordinàriament l'escala d'aquests intercanvis, així com també afavorir-los entre persones que ni tan sols es coneixen. De fet una de les claus de volta de l'economia col·laborativa és precisament la confiança, en concret el concepte de *reputació*, que s'ha redefinit gràcies a les noves tecnologies i ha permès assegurar uns estàndards de servei sense la necessitat de la regulació dels poders públics.

Tanmateix, l'emergència d'aquest consum col·laboratiu en el context actual també genera debats i reptes que cal tenir molt presents. Un primer debat sobre les fronteres mateixes de l'economia col·laborativa. Què és i què no és economia col·laborativa, en definitiva. Dins d'aquest concepte s'engloben pràctiques força dife-

rents: algunes d'elles suposen la donació altruista de diners o de béns (com el *crowdfunding*), altres no impliquen cap intercanvi econòmic (com ara el *couchsurfing*), les que impliquen compartir costos (com el *cars-haring*), les que sí comporten un benefici per a una empresa que facilita el servei (com en el cas de Bicing) i les que comporten també un benefici econòmic per als mateixos individus en posar a disposició d'altri les seves possessions (com Airbnb o Uber). Segons com entenguem aquest sector es poden contemplar unes regulacions, exigències, estímuls o controls diferents.

L'altre gran debat és sobre les seves conseqüències no desitjades, el seu impacte en altres sectors de l'economia, i molt especialment en els drets socials i laborals, així com en termes de seguretat pública o els temes relacionats amb la fiscalitat. Tenint en compte que el volum de diners que mou aquest sector és creixent, cal afrontar aquestes qüestions amb atenció.

En definitiva, l'economia col·laborativa està ja reportant interessants beneficis personals i socials a un nombre cada cop major de persones i arreu del món.

La seva aportació a la reducció del consumisme, a canviar la cultura de la propietat per la de l'accés i la compartició, a reduir la petjada ecològica són, totes elles, qüestions a preservar i potenciar. Ara bé, cal estar amatents que, paral·lelament a aquests avantatges no s'estigui contribuint involuntàriament a erosionar drets, a precaritzar les condicions de treball, ni a relaxar o esquivar les obligacions fiscals o de seguretat. En aquest sentit caldrà valorar la conveniència d'una regulació que permeti potenciar els seus efectes positius i combatre els negatius.

Sobre els límits del concepte d'economia col·laborativa:

– Respecte al límits del concepte mateix d'economia col·laborativa, dins d'aquest s'inclouen activitats que podem considerar que sobrepassen clarament aquest concepte i que, de fet, s'inscriuen més pròpiament en l'activitat econòmica formal i ordinària, excepte pel fet que el canal de fixació de l'intercanvi de diners per serveis o productes es produeix via Internet. Un límit fàcilment identificable que podria marcar els marges del que es pot considerar economia col·laborativa és l'absència de guany econòmic, d'ànim de lucre. Aquest no seria el cas, per exemple, d'Airbnb, Uber, eBay..., d'entre d'altres, on sí que es genera benefici tant per a la plataforma com per a la persona que hi participa com a «proveïdor» de la plataforma. En aquest cas internet facilita el contacte entre venedor i consumidor, però l'objectiu és el guany econòmic del primer, activitat absolutament legítima, però que no difereix en res de la resta de l'activitat econòmica existent en altres sectors. Una part ofereix un bé o servei a canvi d'una quantitat de diners que supera el seu cost amb l'objectiu d'obtenir benefici. En definitiva, el mateix que fa qualsevol botiguer tradicional o qualsevol empresa.

Per tant i definint economia col·laborativa com absència de lucre és útil diferenciar on es situaria aquest lucre observant les relacions entre els diferents actors. Com dèiem bàsicament trobem tres actors, una plataforma proveïdora d'uns serveis a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, un proveïdor i un client. Fent una definició en termes de col·laboració i no tant de mercat, en el fons estariem parlant de dos ciutadans optimitzant l'ús d'un medi per obtenir un major rendiment i alhora reduir els costos per a ambdues parts; tot això, és clar, gràcies a la intermediació de la Plataforma. És adient en conseqüència observar les relacions entre les tres parts.

Com comentàvem més amunt en alguns casos no hem apreciat cap tret del que podríem definir com economia col·laborativa que, insistim, en la nostra opinió ha de comportar absència de lucre, d'altra manera parlariem de venda i no de col·laboració. Alguns dels casos observats, d'entre ells alguna de les empreses comparèntes, plantegen una relació entre les parts merament d'intermediari que, gràcies a les noves tecnologies, aconsegueixen abaratir un servei que podria fer d'aquestes empreses una opció més competitiva que altres empreses del mateix sector amb pràctiques «tradicionals». Pensem en el cas de Kantox, per exemple, que ofereix un benefici a les empreses d'*import-export*, reduint els seus costos en transacció de divises, convertint-se en un intermediari més d'un procés de negoci de compravenda internacional, això sí, fent servir una Plataforma *online*.

En contrast trobem altres casos on no existeix ànim de lucre entre els individus que sí podríem dir que estableixen una relació cooperativa i horitzontal gràcies a la Plataforma. El lucre doncs no el trobaríem entre els individus, encara que sí que veuríem lucre en els costos de gestió que aplica l'empresa/Plataforma per tal de facilitar la connexió entre les parts. Blablacar, per exemple, cobra pel servei de connectar les parts, però la relació entre les persones que comparteixen el cotxe és purament col·laborativa; optimitzen l'ús del cotxe compartint els costos i reduint el cost per a tots els viatgers. Altres exemples d'aquest model serien *coachsuring* o les plataformes d'intercanvi de pis.

Dintre de l'absència total del lucre potser el cas més paradigmàtic és la Wikipedia, on ni tan sols la plataforma que facilita l'intercanvi té ànim de lucre. El manteniment de l'estructura es realitza mitjançant donacions, adopten la forma jurídica d'una fundació, per definició sense ànim de lucre, i els individus interactuen de forma merament altruista.

També trobem el cas en el que podríem parlar de doble lucre: per una part la Plataforma ofereix un servei similar al que acabem de descriure, però hem d'afegir que la relació entre les parts perd el seu rol col·laboratiu atès que una de les parts obté un benefici econòmic establint-se una relació de proveïdor - client. Seria el cas d'Airbnb, en el que el propietari del pis arrenda o sub-

arrenda el seu habitatge cobrant uns diners per aquest concepte, que li reporten un benefici. (No seria el mateix quan es tracta d'intercanvi d'habitatges, sense més moviment dinerari que els costos de la intermediació.)

Finalment s'han de destacar casos com el d'Uber, que no reproduirien exactament el model anterior, sinó que anirien més enllà, establint gairebé una relació de Treballador Autònom Dependent amb els seus conductors, creant en el fons una companyia de taxis amb una flota aportada per aquests autònoms dependents no declarats. En la prolongada situació de crisi que patim i considerant que aquests conductors puguin acabar dedicant exclusivament el seu temps a aquesta activitat, és necessari revisar aquest tipus de model sense permetre en cap cas el deteriorament de les normes laborals i tècniques. Per altra banda, sembla adient aprofitar l'ocasió per revisar el model de llicències del món del taxi per tal d'evitar que una llicència pública es converteixi en objecte de venda a preu desmesurat en el mercat secundari.

– En els casos en els que es pot donar en certa manera una nova relació laboral caldria una regulació per equiparar les exigències legals a les de la resta d'activitats econòmiques homologables, per tal de garantir els drets dels treballadors i treballadores, tots els requisits de seguretat laboral i en la prestació del servei, així com el pagament dels deguts impostos. Es tracta de garantir els drets dels treballadors però també d'evitar la competència deslleial entre les empreses que es dediquen a una mateixa activitat. Davant d'aquests nous models de negoci seria convenient un reforç en les inspeccions de la Inspecció de Treball i de la Seguretat Social que controlin que no es produeixin abusos.

– D'altra banda caldria contemplar el canvi de certes regulacions per adaptar-les a aquesta nova tipologia de negoci, per tal d'intentar afavorir-ho en la mesura en que es considera que fomenta l'activitat econòmica. En concret es farà necessària una regulació del mercat de les assegurances per tal de garantir els drets dels consumidors. La compareixent Mar Alarcón, de Social Car, parlava de com la seva empresa havia aconseguit establir una assegurança a mida per als cotxes que els seus clients lloguen quan no els fan servir. En aquest nou model de negoci hauria de contemplar-se una regulació obligatòria per garantir els drets del consumidor i dels proveïdors per les conseqüències imprevistes que es puguin derivar de l'activitat.

– Respecte a l'aspecte fiscal, com alerta el compareixent Pere Rusiñol, s'ha d'assegurar que les activitats dutes a terme per part de multinacionals tributin adequadament a l'Impost de Societats evitant l'elusió dels seus beneficis i per tant fent les reformes que siguin necessàries. Per altra banda s'hauria d'assegurar que els ingressos que obtenen els particulars a través d'aquests negocis tributin adequadament. Les agències tributàries, catalana i espanyola, haurien de facilitar als particulars tributar d'una manera senzilla i efectiva

per les rendes que obtenen mitjançant aquests negocis que sovint són quantitats poc elevades i que complementen els seus ingressos; s'ha de clarificar als particulars com i on han de tributar per aquests ingressos. També s'haurien d'introduir mesures concretes segons el sector, per exemple respecte a la taxa turística. Coneixem bones pràctiques en aquest sentit com ara l'acord de la companyia Airbnb amb l'ajuntament d'Amsterdam per tal de recaptar la taxa turística; una pràctica que caldria estendre a Catalunya.

– En tot cas i vist l'ampli ventall d'empreses i entitats que han comparegut sí que sembla necessari establir una regulació sector per sector. En aquest cas la introducció d'aspectes que potser fins ara no es contemplaven i que les noves tecnologies han provocat. Per a alguns sectors aquestes regulacions ja s'han introduït; fa pocs mesos el Congrés dels Diputats va aprovar la Llei de Foment del Finançament Empresarial que inclou un títol sobre plataformes de finançament participatiu regulant molts aspectes del *crowdfunding*.

– Nogensmenys hem limitat el concepte i sector d'economia col·laborativa a tots aquells intercanvis entre particulars que no impliquen cap benefici econòmic (tot i que es puguin generar moviments econòmics per pagaments de gestió o amortització). Es podria contemplar una regulació per establir on es troben els límits del que és col·laboració del que és una venda i un cop definit què és el terme col·laboratiu formular, per a aquelles plataformes que sí entren en el que podem entendre com a Economia col·laborativa, una llei per assegurar:

– Llicència d'activitat adaptada.

– Exigir el compliment dels requisits per ser considerat economia col·laborativa: que no s'estableixi una relació de benefici econòmic entre usuaris.

– L'adopció d'assegurances quan escaigui.

– Fiscalitat: normes declaratives i inspecció adaptades quan escaigui.

– Plataforma responsable del compliment de requisits, aclariment de dubtes, facilitació de dades a l'administració segons es requereixi a la regulació...

– Caldria aclarir els drets i responsabilitats legals de les persones que participen en aquestes plataformes d'economia col·laborativa. Per preveure possibles danys, incompliments en el compromís, afectacions a terceres persones, així com les pertinents reclamacions que es podrien derivar.

– Promoció i difusió: Els beneficis socials i individuals de l'economia col·laborativa, dins dels marcs abans especificats, són evidents i mereixen que siguin impulsats i promoguts per part dels poders públics. Estem parlant de la col·laboració entre particulars, la posada en comú d'informació, béns o serveis, i els beneficis que d'això se'n deriva, com l'estalvi econòmic per als

participants, d'una banda, i la reutilització i la disminució derivada en el rebuig generat o l'explotació de matèries primeres, de l'altra.

En definitiva, es facilita l'accés a productes o serveis sense alimentar el consumisme, una de les dinàmiques històriques de l'actual model de producció i consum capitalista que és responsable de l'amenaça d'esgotament de recursos naturals i de sobreexplotació del medi ambient. Així mateix, la mateixa dinàmica subjacent a aquest tipus d'intercanvi es basa en un valor essencial, la confiança entre les persones, que sens dubte té un efecte beneficiós en tota societat i que pot traslladar-se a altres àmbits de la vida social i en comunitat. Per tots aquests motius una regulació de l'economia col·laborativa ha d'anar destinada, en primer lloc, a fomentar el seu ús i a recolzar la seva difusió i expansió.

– Les accions a dur a terme en aquest terreny podrien ser de dos tipus:

– D'una banda la mateixa difusió i publicitat de les iniciatives de consum col·laboratiu. L'administració hauria d'implicar-se a donar-les a conèixer, molt especialment en els casos de plataformes de col·laboració que estiguin començant o siguin encara poc conegudes. La utilitat i eficàcia d'aquestes iniciatives depèn essencialment del nombre d'usuaris que hi participin. En altres paraules, aquest consum col·laboratiu només compleix la seva funció a partir d'un cert nombre d'usuaris, i com més n'hi hagi, més efectiu serà. Per això pot ser especialment decisiva la publicitat i difusió d'aquelles iniciatives més noves i més desconegudes.

– Podria estudiar-se un web promogut o finançat per l'administració que recopilés, ordenés i donés a conèixer aquests projectes. La incorporació en aquest web implicaria que l'administració hauria prèviament d'exigir a la iniciativa una sèrie de requisits per tal de garantir que és fiable, que respon als principis del que entenem per consum col·laboratiu, que assegura uns requisits mínims de informació, seguretat en la gestió de les dades, continuïtat del projecte[...] Essent la confiança un factor clau d'aquests projectes de consum col·laboratiu, la incorporació dels projectes en aquesta pagina web podria esdevenir un element de garantia per a la ciutadania interessada a fer ús d'algunes d'aquestes iniciatives de consum col·laboratiu, sabent que aquelles presents al web tenen uns requisits mínims garantits per la mateixa administració.

– La creació d'aquest web podria combinar-se amb campanyes periòdiques subvencionades per la mateixa administració per a la seva difusió als diferents mitjans de comunicació.

– Obrir línies de subvenció i de finançament per part de l'administració amb l'objectiu de facilitar la creació i l'impuls d'aquestes iniciatives de consum col·laboratiu.

– Estudiar beneficis fiscals o altres incentius als usuaris del consum col·laboratiu. Ara mateix l'ajuntament premia amb una rebuig en l'impost d'escombraries aquelles persones que reciclen. Es podria estudiar descomptes o beneficis similars per a aquells que, per exemple, posen el seu cotxe a disposició de sistemes de *carsharing*.

– Impulsar un estudi social i de mercat per valorar quines iniciatives de consum col·laboratiu podria impulsar o promoure la mateixa administració. El Bicing, per exemple, de gran èxit a Barcelona, no deixa de ser una forma de transport públic i es pot entendre com una activitat de consum col·laboratiu, en la mesura que es reutilitzen les bicicletes. L'administració podria contemplar la possibilitat de ser impulsora d'iniciatives similars en altres àmbits si es considera que aporten un benefici social. Per exemple les biblioteques com a punts de lliurament i recollida de llibres de segona mà, la reutilització dels mobles vells que recullen els serveis de neteja dels ajuntaments, bancs d'intercanvi de temps o de serveis.

– Com han apuntat alguns dels compareixents també seria interessant la creació de nous indicadors que vagin més enllà del PIB i que d'alguna manera aconseguixin mesurar l'impacte de l'economia col·laborativa: «Un banc de temps no aporta al PIB, un intercanvi de cases no aporta al PIB, però sí que poden tenir beneficis mediambientals i socials», declarava Albert Cañigueral. Sobre aquest punt Pere Rusiñol apuntava que fins i tot aquestes activitats poden fer baixar el PIB, si la pràctica de compartir cotxe s'expandeix i per tant si hi ha

més gent que fa viatges sense pagar això suposa una baixada del PIB, deia Rusiñol. En conseqüència seria positiva l'elaboració d'un indicador que mesuri una col·laboració que optimitza recursos.

Propostes de conclusions presentades pel GP de Convergència i Unió (reg. 120991)

1. CONSIDERACIONS GENERALS

1.1. INTRODUCCIÓ

El fenomen de l'economia col·laborativa és un fenomen, de creixement exponencial, que ha fet una triple irrupció al nostre país, una triple irrupció simultània.

D'una banda és un fenomen econòmic, d'un nou model de negoci. Ha tingut, després, també, una irrupció mediàtica, perquè determinats aspectes de l'economia col·laborativa han tingut molta atenció per part dels mitjans de comunicació, i això probablement ha donat molt més ressò al fenomen del que hauria tingut la natural irrupció estrictament econòmica. I, finalment, en alguns casos concrets, també hi ha hagut una irrupció conflictiva, que encara ha afegit més notorietat a l'interès mediàtic per aquesta qüestió.

1.2. IMPORTÀNCIA DE L'ECONOMIA COL·LABORATIVA

El fenomen de l'economia col·laborativa no es tracta ni d'un fenomen passatger ni d'un fenomen superficial.

Ens trobem davant de la irrupció d'un tipus d'activitat econòmica que té llarg recorregut atès que es basa en l'evolució tecnològica, que comporta disminució de costos d'accés i transacció, i en els canvis significatius en els hàbits socials i en els de consum.

L'economia col·laborativa és un fenomen global que té perspectiva de permanència, amb creixement exponencial i de gran incidència en el futur i que afecta de forma transversal a tots els sectors.

A Catalunya no només és un fenomen inevitable, és una realitat i implantada que va molt més enllà d'Uber i AirBnb.

1.3. DEFINICIONS I LÍMITS

No hi ha una definició precisa i consensuada de què és economia col·laborativa. Alguns es refereixen a l'economia col·laborativa com a *sharing economy*, consum col·laboratiu, *mesh economy*, *peer economy*, *on-demand economy*, etc. Estem en una fase inicial i encara no sabem ben bé quin serà el seu desenvolupament.

Una de les conseqüències és que acabem parlant més de l'instrument, que són les plataformes tecnològiques i les empreses que suporten aquestes plataformes tecnològiques, que no pas de l'essència de l'economia col·laborativa; és a dir, d'aquell tipus d'activitats i transaccions que acaben donant-li la raó de ser.

L'economia col·laborativa ha existit, existeix i existirà.

El que abans fèiem mitjançant un taulell d'anuncis o en un entorn íntim ara ho fem mitjançant plataformes tecnològiques, que és l'element determinant del seu creixement exponencial i que ha comportat la necessitat de reflexió de quines han de ser les polítiques públiques a adoptar. La tecnologia ho universalitza, generalitza, i permet l'aparició, també, d'empreses, o d'organitzacions, que fan aquest servei d'intermediació, i que poden tenir afany de lucre o no.

L'economia col·laborativa és un concepte paraigua en què hi tenen cabuda multiplicitat d'activitats i sectors. En aquest sentit, definim economia col·laborativa sobre la base de les seves característiques bàsiques:

- relació entre iguals,
- que posen a disposició serveis o productes existents i infrautilitzats,
- mitjançant la utilització d'un mecanisme d'intercanvi que relliga aquesta oferta i aquesta demanda,
- una relació que, a més a més, genera una transacció econòmica.

Algunes de les plataformes d'intermediació no es dediquen exclusivament a l'economia col·laborativa; po-

den estar intermediant productes professionals i productes d'economia col·laborativa.

Per tant, insistir que l'element determinant de l'economia col·laborativa és l'objecte de transacció i el tipus de transacció, no la plataforma que s'utilitza per fer aquesta transacció. En aquest sentit, quan l'activitat és assimilable a una relació laboral, com ha dictaminat la Inspecció de Treball de Barcelona pel que fa a alguna relació d'un conductor d'Uber, no es pot considerar activitat d'economia col·laborativa. En el cas del *cars-haring* –compartir cotxe–, en canvi, l'element d'economia col·laborativa és clar: es posa a disposició un recurs i un desplaçament personal, a disposició d'un altre particular.

2. L'ECONOMIA COL·LABORATIVA I EL SEU IMPACTE EN L'ECONOMIA I LA SOCIETAT

2.1. OPORTUNITATS, AMENACES I PROBLEMES QUE ES PRODUEIXEN

Com alguns països d'Europa també ho han vist, l'economia col·laborativa és una oportunitat d'una nova economia; és un dinamitzador de l'economia en el seu conjunt.

També veiem l'economia col·laborativa com una extensió del que en podríem dir les polítiques públiques al voltant de les *smart cities*, o *smart regions*, amb la promoció de polítiques de promoció de societats intel·ligents, que es puguin autogovernar i governar d'una manera més intel·ligent, més eficaç, més eficient.

Finalment, l'economia col·laborativa també pot ser una economia que ajudi a resoldre necessitats de la societat, i aprofitar millor els recursos de la mateixa; una societat més sostenible.

L'economia col·laborativa comporta benefici social. El fet que els recursos socials que tots tenim, els puguem posar a disposició d'altres persones, això és un benefici per a la societat, que la cohesiona, i que la fa més permeable, que la fa més sostenible. Aprofundeix en la cohesió social de la pròpia ciutat. Des del punt de vista social, no hi ha cap dubte que és positiu.

Des del punt de vista de la sostenibilitat, els beneficis que comporta el compartir cotxe, per exemple, pel que fa al medi ambient, també són remarcables. Des del punt de vista de la congestió, és el mateix, eliminaríem congestió del nostre entorn metropolità.

I des del punt de vista del consum, del consum col·laboratiu, fa que les societats siguem més riques i genera comunitat.

Els avantatges de les plataformes tecnològiques o nous intermediaris són bàsicament dos, tots dos determinats: la traçabilitat i la transparència. Ens ofereixen elements de control que seran bàsics per poder plantejar la revisió de les normatives vigents i poder donar

encaix legal a les noves propostes de particulars i entre privats en el marc d'una activitat no professional.

L'economia col·laborativa no està exempta d'amenaques en diferents àmbits, ja sigui en els consumidors, treballadors, qualitat dels productes i el frau fiscal. No obstant la solució no està en «proscriure» l'activitat, sinó en trobar la regulació idònia que compatibilitzi els diferents interessos.

2.2. QUINS SÓN ELS PROBLEMES DETECTATS I LES SITUACIONS QUE NECESSITEN INTERVENCIÓ PÚBLICA (SIGUI AMB REGULACIÓ O MESURES DE FOMENT)

Per tal d'identificar les mesures adequades de resposta al fenomen de l'economia col·laborativa ens basarem en diferents aproximacions.

Una primera aproximació és des del punt de vista de tipus d'activitats. En aquest sentit diferenciarem:

- el consum col·laboratiu: ciutadans que consumeixen capacitats, serveis que ofereixen altres ciutadans.
- la producció col·laborativa: grups, persones que col·laboren entre elles per generar un producte que pot tenir interès econòmic, comercial o no comercial.
- l'aprenentatge col·laboratiu: transferència de coneixements entre els que els tenen i els que els necessiten, també, en un marc basat en la cooperació; i
- el finançament col·laboratiu: els ciutadans que, amb microaportacions, acaben confegint un capital suficient per tirar endavant determinats projectes.

Una segona aproximació és el tipus d'incidència en l'entorn econòmic, en què ens trobem davant de tres situacions diferents.

- Projectes de l'economia col·laborativa que inventen un negoci nou i, per tant, generen una nova activitat econòmica. En aquests casos els aspectes a abordar són pocs. Seran bàsicament mesures d'ecosistema.
- Ofertes d'economia col·laborativa de productes o serveis ja existents en el mercat, però proveïts per l'economia tradicional o convencional. En aquest cas, el que caldrà abordar és una certa equitat, una suficient equitat en les condicions d'oferta d'una activitat i de l'altra.
- Productes que ofereix també l'economia tradicional o convencional que es duu a terme en un entorn regulat, inclús restringit. En aquest darrer cas l'activitat d'economia col·laborativa incideix al marge d'aquesta regulació i això, evidentment, necessitarà un altre tipus de resposta. Requerirà en aquests casos una reflexió més a fons.

Finalment, la tercera aproximació a l'hora de determinar les mesures a adoptar és considerar quins són els elements de risc, des del punt de vista de disfuncions que es poden introduir.

En aquest sentit els elements que considerem que mereixen atenció a l'hora de proposar respostes i mesures d'intervenció pública són:

- la protecció del consumidor,
- la protecció del treballador,
- la qualitat, la garantia de qualitat dels productes oferts, i
- la satisfacció de les obligacions tributàries que es puguin generar per aquesta activitat.

The Economist afirmava aquest mes de gener «l'economia col·laborativa pot tenir en l'economia occidental el mateix impacte que en el seu moment va tenir la producció en massa perquè afectarà des de l'organització del treball fins a la naturalesa del contracte social en una societat capitalista».

Per tant, estem en un canvi d'època, en un procés de transformació, en què l'avaluació dels impactes de futur és molt difícil de fer amb les eines d'avaluació dels impactes passats.

En alguns àmbits la distinció entre activitat d'un professional i activitat del ciutadà agent productor serà fàcil, en d'altres serà més complex; haurem d'anar construint el model a mesura que l'anirem analitzant. Tots els països estan intentant trobar solucions pràctiques a problemes concrets.

3. RECOMANACIONS

3.1. RECOMANACIONS D'ÀMBIT GENERAL PER A TOTA L'ECONOMIA COL·LABORATIVA

Els aspectes bàsics a abordar són el reconeixement del ciutadà com a agent productor, que, al marge de la seva activitat professional, presta serveis o ofereix productes que té i que estan ociosos, per la seva infrautilització; i el rol de les plataformes d'intermediació. En determinats àmbits de l'economia col·laborativa, aquestes plataformes intermediàries podrien adquirir el rol d'agents col·laboradors de l'Administració.

No es considera necessari fer una llei de l'economia col·laborativa. La recomanació és adaptar el marc regulador existent en aquells aspectes que calgui per tal que aquestes noves activitats trobin un encaix adequat des d'un punt de vista als seus interessos, però també, des de l'altre punt de vista, a una situació de competència que sigui equitativa entre les diferents ofertes d'aquests productes i d'aquests serveis.

L'activitat d'economia col·laborativa quan generi ingressos addicionals per al ciutadà agent productor, el que caldrà garantir és la traçabilitat d'aquests ingressos per tal que mitjançant la declaració de la renda aportin la tributació corresponent.

El procés de revisió de la normativa sectorial afectada haurà de tenir el màxim de consens, i que compti amb

les eines d'observació i debat per tal de poder compassar l'acció pública amb l'evolució del mercat.

Amb la mateixa finalitat considerem que en aquest període caldria disposar, també pactat, però amb una velocitat més ràpida, d'un codi de bones pràctiques que sigui assumit pels agents que intervenen a l'economia col·laborativa.

Finalment, atès el moment inicial però el creixement exponencial del fenomen de l'economia col·laborativa i l'impacte que tindrà en el conjunt de l'economia i societat, considerem necessària la constitució d'un consell assessor de l'economia col·laborativa que treballi conjuntament amb el Govern com a instrument d'anàlisi de l'evolució d'aquest fenomen, i també per conduir, conjuntament amb el Govern, tots els processos de reflexió i de debat al respecte.

Un altre element que creiem imprescindible és abordar una reflexió més a fons d'aquells àmbits en els quals pot incidir l'economia col·laborativa però que estan regulats, i específicament l'àmbit de l'allotjament turístic i l'àmbit del transport públic. Però no des del punt de vista exclusiu de l'economia col·laborativa, sinó des del punt de vista de l'oferta i de la regulació d'aquest marc d'oferta d'aquests determinats tipus de serveis, tenint en compte les diferents possibilitats més innovadores, més convencionals per oferir-los.

Processos de reflexió que haurien de ser –i aquesta és la nostra recomanació–, evidentment, àmpliament consensuats. No entenem que un fenomen d'aquesta naturalesa, d'aquesta importància, amb l'impacte que pot arribar a tenir, s'hagi de resoldre d'una manera ràpida i precipitada. Creiem que cal un esforç per mantenir els diàlegs amb totes les parts, per intentar trobar solucions que siguin vàlides.

L'element determinant és per tant la delimitació entre activitat professional mercantil o economia tradicional i economia col·laborativa, recurs infrautilitzat, que li podríem dir economia informal, també economia social; una economia amb molta implantació al nostre país.

3.2. RECOMANACIONS SECTORIALS

3.2.1. Pel que fa a l'àmbit del turisme s'ha detectat una oferta existent a altres països, que no existent a Catalunya, des d'un punt de vista legal, que és el lloguer d'habitacions en domicili principal. Aquest és un tema que, conjuntament amb altres aspectes de revisió dels allotjaments turístics, s'hauria d'abordar.

El lloguer d'habitacions en habitatge habitual seria un àmbit en el qual, probablement, podríem trobar encaix al concepte d'economia col·laborativa, perquè ens trobaríem amb un intercanvi entre iguals, el resident, la família resident, i un altre ciutadà, que pot oferir un producte infrautilitzat, una habitació que li pugui sobrar, que pot utilitzar una plataforma d'intercanvi, i

que pot generar una transacció econòmica, però que no és un activitat professional, sinó que és una activitat esporàdica.

L'altre aspecte a abordar, en aquest cas conjuntament amb l'Agència Tributària, és la possibilitat de convertir aquestes plataformes d'intermediació en agents de col·laboració de l'Administració en la recaptació de la taxa turística. En la mesura que ja fan una funció de cobrament i de pagament, cobrant al client i pagant a l'amfitrió, segons la seva nomenclatura; en aquesta gestió econòmica podria incorporar-se el cobrament de la taxa turística, que així no hauria de caure en l'amfitrió, i podrien fer l'ingrés corresponent a l'Agència Tributària.

3.2.2. Pel que fa a l'àmbit del transport, tenint en compte que és un mercat regulat i restringit, la solució és més complexa.

El transport de persones mitjançant preu es configura com una activitat de caràcter professional duta a terme per empresaris individuals o col·lectius.

A diferència d'altres activitats empresarials o professionals, el transport públic (mitjançant preu) de persones es objecte d'una intervenció intensa, que es tradueix en la seva subjecció a autorització prèvia. I en el cas del transport en vehicles de fins a nou places, a més, l'oferta es troba restringida quantitativament i no pot créixer de forma il·limitada.

En l'àmbit del transport en vehicles de turisme (fins a nou places inclòs el conductor), que és precisament l'àmbit en el que, en el nostre cas, l'economia col·laborativa pot incidir, es troba subjecte a autorització prèvia en dues modalitats diferents: taxi (amb llicència local prèvia) i lloguer de vehicles amb conductor (VTC), una modalitat de transport discrecional amb característiques específiques.

Concretament, pel que fa al taxi, en l'àmbit metropolitana, hi ha onze mil llicències. Aquesta xifra no ha variat des del 2003 perquè no han estat aprovades més llicències, com a resultat d'un pacte entre entitats metropolitanes, Generalitat de Catalunya i el sector del taxi. A aquestes 11.000 llicències de taxi es sumen les 450 de vehicles de lloguer amb conductor. Segons la llei orgànica del transport terrestre, d'àmbit estatal, es delimita el número de llicències de VTC en funció de les llicències de taxi, a raó d'una per cada 30, produint una situació de contingentació de l'atorgament de noves llicències de lloguer amb conductor.

Així, en aquests moments, a l'Estat Espanyol, a diferència d'altres de la mateixa Unió Europea, aquesta activitat es troba subjecta a limitacions de l'oferta (no només operatives), com en el cas del taxi.

En aquest sentit, incidim en les diferències normatives amb altres països europeus. A França, el denominat *ridesharing* es considera legal a condició que sigui gratuït o que els diners intercanviats entre les perso-

nes es corresponguin a les despeses d'utilització del transport. A Alemanya, existeix una llei de transport de passatgers que estableix l'exempció d'aquesta «modalitat col·laborativa» si la contribució dels passatgers no excedeix el total de les despeses del conductor per cada trajecte compartit. No és el cas de la Gran Bretanya, però l'Associació d'Asseguradores Britàniques (que representa el 90% de les asseguradores) recolza l'ús de plataformes de cotxe compartit.

Actualment, a Espanya no existeix regulació des del punt de vista del transport, perquè es consideri un servei de la societat d'informació. Aquest fet crea un conflicte de competència entre els nous prestadors dels serveis de transport, juntament amb la plataforma que els gestiona i els taxistes i conductors de VTC.

La solució està en un marc regulador, que no estarà exempt de conflicte i que haurà d'afavorir l'interès general, ser proporcional i establir on es troben els límits.

Definir clarament què es pot considerar economia col·laborativa en l'àmbit del transport i què no.

En aquest sentit cal diferenciar entre UBER i BLA BLA CAR:

– BLA BLA CAR és una fórmula de compartició de vehicles que es desenvolupa en un àmbit de desplaçaments interurbans i en principi s'acosta més al model de la denominada economia col·laborativa (*peer to peer*). L'excedent d'un producte o un servei és posat per un consumidor al servei d'altres consumidors: no existeix un benefici econòmic explícit, sinó una compensació parcial de la despesa.

Aquest disseny pot variar si BLA BLA CAR percep retribució per la seva activitat o si els seus conductors associats presten els seus serveis de forma estable, permanent i programada en una situació de mercat regulat com és el cas del mercat del transport de persones.

– UBER es planteja com un proveïdor de serveis tecnològics però al cap i a la fi també de transports, ja que relaciona oferta i demanda, no presta materialment el transport però obté un rendiment o benefici econòmic de la seva intervenció.

Com a plataforma de contractació i proveïdor de serveis (no simplement com a plataforma tecnològica), UBER només podria actuar si els vehicles que ofereix o que es troben adherits a la plataforma disposen d'autorització. Cal distingir, en principi, dues modalitats:

– UBERPOP, modalitat més general, que no tindria cabuda ja que el seu fonament és la contractació de conductors particulars, no professionals. És el que es va intentar dur a terme durant el segon semestre de l'any passat i el que de forma expressa ha estat suspès per la Jurisdicció mercantil a Madrid a tot el territori espanyol, en tant que no es decideix sobre la seva compatibilitat amb les normes que regulen la competència (procediment sobre la base de la llei de competència deslleial).

En qualsevol cas, serà decisiu conèixer quines seran les properes decisions judicials sobre els conflictes oberts, especialment pel que fa a la existència d'una activitat proscriu per les normes sobre competència deslleial. En principi tot apunta que el plantejament seria aquest. A d'altres països europeus han tingut ja lloc pronunciaments en aquest mateix sentit.

– UBER X, que actuaria mitjançant la contractació de vehicles dedicats a l'activitat de lloguer amb conductor, proveïts de la corresponent autorització. Aquesta modalitat ja opera en d'altres països.

És important marcar les línies vermelles que no han de ser traspassades per a la nova activitat, que hauran de ser:

– de tipus temporal, per limitar el temps de prestació dels serveis de transport;

– de caràcter tributari, delimitant les condicions en l'entorn fiscal de la nova activitat;

– de règim laboral-social, per regular les condicions laborals de les persones que presten el nou servei;

– de qualitat i seguretat, posant l'accent en les garanties dels usuaris i les condicions personals, amb un expedient net (*clean driving licence*), dels conductors.

També destacar els beneficis, en primer lloc, d'estalvi (estalvi energètic, de costos i de recursos) i en segon lloc, el caràcter de traçabilitat de les plataformes d'Internet que presten aquest tipus de serveis. La traçabilitat és fonamental per a controlar la correcta execució de les normes que inclourà el marc regulador de l'economia col·laborativa en l'àmbit del transport i la mobilitat.

Propostes de conclusions presentades pel GP d'Esquerra Republicana de Catalunya (reg. 120992)

1. CONSIDERACIONS GENERALS

1.1. INTRODUCCIÓ

En els darrers temps les experiències d'economia col·laborativa, basades en compartir béns i serveis entre particulars (incorporant el pagament d'un preu i/o de part del cost o no), s'han fet cada vegada més presents en la nostra realitat gràcies al naixement i difusió de plataformes tecnològiques d'intermediació a la xarxa d'Internet, esdevenint en molts casos elements disruptius de gran impacte en les relacions econòmiques i socials, generant oportunitats i alhora reptes en relació a la societat i al mercat, que cal abordar des de les polítiques públiques.

El desenvolupament tecnològic, tant en la capacitat d'accés a Internet, l'existència de cada vegada més canals de connectivitat i les possibilitats de tractaments de dades, juntament amb la difusió i aprenentatge massiu de l'ús d'Internet, han estat els catalitzadors a

partir dels quals l'economia col·laborativa s'ha fet present en la nostra realitat.

L'economia col·laborativa es basa en l'oferta per part d'un particular de l'ús de béns o serveis infrautilitzats o «ociosos» a un altre ciutadà (*peer-to-peer*) sense que calgui transferir la propietat. Aquest paradigma, que contrasta amb l'existent en l'intercanvi econòmic de mercat actual basat en la transferència dels drets de propietat, es basa, per tant, en l'ús compartit d'aquests béns o serveis, focalitzant la determinació de la transacció econòmica en el valor d'ús (que compensi els costos d'oportunitat de no utilitzar-lo o compensi l'amortització) en comptes del valor de canvi.

Aquest nou paradigma altera les formes clàssiques d'organització del mercat, basada fins ara en un nombre determinat de productors que transfereixen béns o serveis a un nombre determinat de consumidors a partir d'un preu fixat per l'equilibri entre l'oferta i la demanda. Amb l'economia col·laborativa, la frontera entre productor i consumidor, en ser un intercanvi entre ciutadans en peu d'igualtat, es difumina, naixent el concepte del ciutadà «prosumidor» (*prosumer*), que tant produeix béns com en consumeix en un mercat determinat.

En aquest sentit, les plataformes tecnològiques d'intermediació entre particulars –la majoria de les quals donen valor a béns o serveis infrautilitzats– han anat ocupant cada vegada més àmbits: des de l'allotjament en habitacions no utilitzades en un domicili particular fins al transport en un seient d'un vehicle particular, des de la intermediació financera a través del *crowdfunding* o el mecenatge en el *crowdfunding* fins a l'aprenentatge col·laboratiu.

Els beneficis econòmics, socials i ambientals que s'associen a aquestes pràctiques fan que el consum col·laboratiu tingui cada cop més adeptes. Si s'hi afegeix el fet que la xarxa es converteix en una eina bàsica per comunicar-se també amb objectius d'intercanvi, el consum col·laboratiu té l'entorn òptim per créixer i esdevenir un complement al sistema actual.

Finalment, cal destacar que en moments de crisi, apareixen modes de consum que tenen com a objectiu reduir la quantitat de despesa no necessària, prescindible. La disminució de la capacitat adquisitiva dels individus ha provocat que es replantegessin maneres de fer i, alhora, també ha fet que sorgissin formes innovadores d'augmentar els ingressos o reduir les despeses. Alhora, la crisi de confiança en les institucions i en el sistema ha fet que augmentés la confiança entre els ciutadans i les eines que els uneixen. El creixement d'internet ha contribuït a facilitar un contacte que ha afavorit el creixement d'aquesta confiança i de l'intercanvi posterior.

1.2. LA NECESSITAT D'UNA POLÍTICA PÚBLICA EN MATÈRIA D'ECONOMIA COL·LABORATIVA

El Parlament de Catalunya considera imprescindible participar d'una reflexió sobre l'economia col·

laborativa, que obri la porta a l'establiment d'un conjunt de polítiques públiques en aquest àmbit, que afecti, entre d'altres els elements següents:

- Els canvis o innovacions de caràcter regulatori: tant en l'àmbit de les autoritzacions administratives d'activitat, la fiscalitat, les relacions de consum o laborals, etc.

- El foment i promoció de l'economia col·laborativa: incorporant aquest àmbit en les polítiques d'innovació i desenvolupament econòmic.

- Els efectes colaterals de l'economia col·laborativa en la gestió dels béns i serveis públics: gestió de dades en l'ús d'infraestructures, la relació amb les ciutats intel·ligents, l'ús de xarxes públiques d'accés a internet, etc.

Actualment, diferents nivells administratius i de governança han portat a terme iniciatives relacionades amb l'economia col·laborativa que cal tenir presents, així com els àmbits competencials de cadascun d'ells que es poden veure afectats:

- Unió Europea: aplicació i garantia dels principis de lliure circulació i les directives europees en matèria de consum, així com les recomanacions del dictamen 2014/C 177/01 del Comitè Econòmic i Social Europeu sobre «Consum col·laboratiu o participatiu: un model de sostenibilitat per al segle XXI».

- Institucions de l'estat espanyol: competències sobre regulació bàsica en l'àmbit del transport i finances, així com la normativa general tributària i la normativa laboral, i la «Consulta pública sobre els nous models de prestació de serveis i l'economia col·laborativa» portada a terme per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

- Generalitat de Catalunya: competències sobre regulació en l'àmbit de transport, allotjament turístic, protecció de consumidors, fiscalitat, etc, així com l'informe de l'Autoritat Catalana de la Competència 7/2014 «Transaccions entre iguals (P2P) i competència» i les propostes elevades al Consell Executiu per la Secretaria d'Infraestructures i Mobilitat i la Secretaria d'Empresa i Competitivitat dels departaments de Territori i Sostenibilitat i d'Empresa i Ocupació, respectivament.

- Administracions locals: competències sobre l'atorgament de llicències d'activitat, concessions de transport de viatgers, etc.

1.3. DEFINICIONS I LÍMITS DE L'ECONOMIA COL·LABORATIVA

En un fenomen com l'economia col·laborativa, l'abast potencial del qual no podem conèixer precisament pel seu caràcter innovador, és difícil establir una definició. Tot i això, podríem definir l'economia col·laborativa com el sistema d'intercanvi entre particulars de béns o serveis, la major part d'ells infrautilitzats o «ociosos», a canvi d'una contraprestació de caràcter monetari o no.

A *sensu contrario*, podríem afirmar doncs que aquells intercanvis, encara que siguin realitzats a través de plataformes tecnològiques, que siguin entre un professional o empresa i un particular, queden fora de l'àmbit de l'economia col·laborativa que ha estudiat aquesta comissió, i formarien part de l'àmbit del comerç i contractació electrònica.

2. L'ECONOMIA COL·LABORATIVA I EL SEU IMPACTE EN L'ECONOMIA I LA SOCIETAT

2.1. IMPACTE DE L'ECONOMIA COL·LABORATIVA

L'impacte de l'economia col·laborativa en la nostra societat és innegable. Noves formes de produir, intercanviar i consumir sorgeixen i generen moltes oportunitats i alhora plantegen reptes substantius. Per una banda, la relació amb la possessió dels objectes està deixant pas a una relació basada en l'ús compartit. Per l'altra, la idea de consumidor ha deixat pas al concepte de consumidor productor, en la que l'individu ja no únicament consumeix sinó que produeix béns i serveis. En tercer lloc, el terme «col·laboratiu» amb el que adjectivem aquest fenomen indica que cal un acord entre productor i consumidor, un acord que pot adoptar formes molt diverses, però que està basat en una relació que té el suport de les noves tecnologies, a partir de les quals es creen els marcs de confiança necessaris per assolir les economies d'aglomeració que permeten sistemes d'intercanvi, reputació i garanties eficients.

L'impacte de l'economia col·laborativa afecta tots els sectors en els que es produeix un intercanvi de béns o serveis, i que poden passar a ser oferts per «prosumidors». Tal i com defineix, entre d'altres, el Consell Econòmic i Social Europeu en el seu dictamen 2014/C 177/01, alguns exemples d'impacte són els següents:

- En la mobilitat: l'ús compartit de vehicles, places d'aparcament, així com el *carsharing* o el *carpooling* o l'ús de seients buits de cotxes, així com de places de transport públic.
- En l'eficiència energètica: ús compartit d'electrodomèstic i equipament domèstic, així com de places de transport públic.
- En els allotjaments, ús residencial i espais de cultiu: lloguer d'habitacions, ús compartit d'habitatges o d'hortos urbans i rurals.
- En els negocis: l'extensió del *coworking*, etc.
- En les comunicacions: plataformes i aplicacions per a mòbil de compra i venda de béns i serveis.
- En l'organització del treball: microtasques, contracte de persones per encàrrecs determinats, etc.
- En la cultura: intercanvi de llibres, mecenatge cultural a través del *crowdfunding*, etc.

– En l'aprenentatge: com les comunitats digitals per a l'aprenentatge d'idiomes.

– En el temps i les habilitats: com els bancs del temps.

– En l'oci: ús compartit de continguts digitalitzats.

– En les finances: préstecs entre particulars, de particulars a petites i mitjanes empreses, *crowdlending*, etc.

– En el turisme: allotjament i experiències en cases particulars, etc.

Pel que fa a l'impacte des del punt de vista dels indicadors econòmics, tot i que no hi ha dades concretes per a Catalunya, cal destacar que a nivell global s'estima, d'acord amb un estudi presentat la tardor de 2014 per PWC UK, que el volum del mercat de l'economia col·laborativa va ser de 15.000 milions de dòlars el 2014 i que el 2025 serà de 335.000 milions de dòlars. A l'estat espanyol, l'any 2014 les inversions en *start-ups* relacionades amb l'economia col·laborativa van ser de 45 milions d'euros.

2.2. OPORTUNITATS I REPTES DE LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES

L'economia col·laborativa afecta, doncs, molts elements que actualment estan regulats d'acord amb un altre paradigma i que cal tenir en compte, perquè la manca d'adaptació del marc normatiu i de les decisions de les institucions públiques pot generar efectes distorsionadors i perjudicials, ja sigui per a les mateixes experiències d'economia col·laborativa com pel seu impacte sobre els sectors ja establerts que es poden veure afectats.

Els elements que cal abordar en una política pública d'economia col·laborativa, tenen relació, entre d'altres, amb:

- Consum: l'actual normativa i sistema de protecció dels consumidors estan basats en la relació empresari/professional-ciudadà/consumidor de caràcter mercantil. Amb el naixement del ciutadà «prosumidor» aquesta normativa deixa de ser útil, creant requisits excessius per una banda o deixant de protegir el ciutadà en l'àmbit del consum des de l'altra.
- Drets laborals: els intercanvis a través de plataformes tecnològiques d'intermediació entre particulars acostumen a anar destinats a relacions no continuades el benefici econòmic de les quals és un complement als ingressos principals per tal de cobrir despeses d'un bé no utilitzat. Tot i això, l'ús intensiu d'aquestes plataformes, si passa a esdevenir l'activitat principal, necessita una normativa laboral per evitar situacions de precarització del mercat de treball.
- Competència deslleial: l'oferta de béns i serveis per part de particulars, quan l'oferta que es realitza ja existeix al mercat proveïda per agents convencionals o tradicionals, pot produir situacions d'inequitat que podrien donar lloc a competència deslleial, sobretot si aquesta

oferta es produeix de forma continuada, amb l'afectació sobre els nivells de qualitat i seguretat exigits.

– Incidència en sectors regulats: en alguns casos, els béns i serveis que s'ofereixen poden ser oferts ja en mercats que, per les seves característiques, tenen una intensitat regulatòria destacable, en la que es requereix, per exemple, una acreditació dels agents que ofereixen els béns o serveis, les activitats s'exerceixen mitjançant llicència o hi ha altres obligacions en matèria de seguretat. En aquests casos, cal una previsió específica en la normativa per les situacions no cobertes, que autoritzi o no les activitats prestades mitjançant l'economia col·laborativa.

– Fiscalitat: els intercanvis d'economia col·laborativa, en molts casos, van acompanyats d'una prestació econòmica que pot cobrir només el cost del bé o serveis prestats o incorporar també afany de lucre. Aquesta transacció econòmica cal que compleixi amb les seves obligacions fiscals i per aquesta raó cal adaptar la normativa existent. El fet que existeixin plataformes tecnològiques d'intermediació permet garantir la traçabilitat dels intercanvis econòmics a efectes de les seves obligacions fiscals.

3. RECOMANACIONS

3.1. RECOMANACIONS DE CARÀCTER GENERAL

El Parlament de Catalunya recomana al Govern de la Generalitat:

I. La determinació d'uns principis generals que permetin definir les activitats que s'inclouen dins el marc de l'economia col·laborativa (consum col·laboratiu, producció col·laborativa, aprenentatge col·laboratiu i finançament col·laboratiu), així com els principis rectors basats en la garantia de l'equitat en l'oferta de béns o prestacions d'activitat.

II. La definició legal de les plataformes tecnològiques d'intermediació i de les seves obligacions i drets en relació a consumidors i administracions.

III. L'impuls d'una modificació de la normativa en matèria de consum i en matèria de llicències d'activitat per incloure la figura del «prosumidor» (ciudadà que en un mercat determinat actua com a agent productor i alhora és consumidor), amb els límits a partir del qual calgui que l'activitat es porti a terme a través de la figura de l'empresari o el professional i en la que es passa d'una relació col·laborativa des del punt de vista de l'oferta a una relació laboral, a través de la fixació d'un llistat per a cada tipus d'activitat, així com la determinació dels àmbits exclosos per raons de seguretat, qualitat i/o interès general.

IV. L'impuls d'una modificació de la normativa en matèria fiscal per a facilitar i simplificar les actuacions per al compliment de les obligacions fiscals, així com

incloure les plataformes tecnològiques d'intermediació com a obligats tributaris per a facilitar la informació o realitzar les tasques de retenció fiscal sobre les quantitats rebudes pels ciutadans en una relació en el marc de l'economia col·laborativa.

V. L'elaboració, de forma conjunta amb el sector, d'un codi de bones pràctiques dels agents que intervenen en l'economia col·laborativa.

VI. La implementació, a través de l'Agència Catalana del Consum i altres organismes, dels programes d'educació i aprenentatge sobre economia col·laborativa per a la garantia dels drets dels consumidors.

VII. L'inici d'un procés de debat públic sobre l'ús i l'abast de les dades obtingudes per les plataformes tecnològiques d'intermediació, d'acord amb la normativa en matèria de protecció de dades, tant amb l'objectiu de facilitar dades (convenientment anonimitzades) per a la funció estadística de l'Idescat com per a la protecció de dades i privacitat dels usuaris de l'economia col·laborativa.

VIII. L'aposta per la indústria tecnològica associada al desenvolupament de plataformes d'economia col·laborativa, a través de les polítiques d'innovació i transferència tecnològica, així com del desenvolupament empresarial i el foment de l'emprenedoria, tant pel que fa al naixement i internacionalització com al finançament d'aquestes activitats.

IX. La creació d'un Consell Assessor de l'Economia Col·laborativa i un Observatori de l'Economia Col·laborativa.

3.2. RECOMANACIONS DE CARÀCTER SECTORIAL

El Parlament de Catalunya recomana al Govern de la Generalitat:

I. En l'àmbit dels allotjaments turístics, regular el lloguer d'habitacions en habitatge habitual com una nova modalitat d'allotjament, incloent l'abast, el llistat a partir del qual esdevé una activitat professional i les obligacions tributàries corresponents de l'Impost sobre Estades en Establiments Turístics.

II. En l'àmbit del transport, portar a terme una revisió de la normativa competència de la Generalitat per tal de facilitar el *carsharing*, establint els límits amb altres activitats de transport regulat i diferenciant l'ús de recursos ociosos de vehicles particulars en el marc d'un trasllat propi i ja previst (que cal promoure i facilitar) de la prestació d'una activitat de transport de viatgers a canvi d'un preu amb vocació de professionalitat, (que requereix tenir la corresponent llicència de taxi o de lloguer de vehicles amb conductor).

Propostes de conclusions presentades pel GP de Ciutadans (reg. 120993)

1. CONSIDERACIONS GENERALS

Introducció

Bajo la denominación de Economía Colaborativa se ha venido a englobar un gran número de actividades muy diversas, cuya principal característica en común es el empleo de las redes sociales en el ámbito de las nuevas tecnologías de la información, lo que permite el intercambio de bienes y servicios entre particulares, con una mayor facilidad, inmediatez y eficiencia que con medios tradicionales.

Importància de l'economia col·laborativa

Las nuevas tecnologías facilitan el contacto y el establecimiento de acuerdos privados entre particulares, ahorrando en costes, trámites e intermediarios.

Las plataformas que operan para hacer posible este tipo de intercambios permiten establecer relaciones de confianza entre desconocidos, a través de sistemas de identificación, control y evaluación mutua entre usuarios. Estos sistemas certifican la seguridad y la calidad de los servicios ofrecidos en las plataformas y han demostrado su fiabilidad en muchos casos. Prueba de ello es que algunos de estos sistemas ya están siendo adoptados también por los negocios tradicionales.

Las actividades que se desarrollan bajo el paraguas de la Economía Colaborativa no son necesariamente de nuevo cuño. Muchas de ellas ya existían anteriormente a la implantación de las nuevas tecnologías. Sin embargo, el desarrollo masivo de las redes sociales a través de los ordenadores y los dispositivos móviles las han hecho accesibles a un número mucho mayor de personas y las han abierto a un mercado global.

Su importancia en términos económicos queda reflejada tanto en el crecimiento exponencial de las compañías de consumo colaborativo como en la importancia del volumen de negocio que han alcanzado. Algunas de estas compañías ya están compitiendo al mismo nivel que las más grandes compañías de los sectores tradicionales.

Definicions i límits

La definición de este fenómeno es todavía, por su novedad y complejidad, objeto de controversia.

Las actividades que se engloban dentro de esta denominación son muy variadas y en algunos casos resulta difícil establecer una distinción clara con las actividades económicas tradicionales.

Consideramos de la mayor importancia que se acuerde normativamente una definición clara de la Economía Colaborativa a efectos de establecer unas regulaciones que eviten conflictos con actividades que ya cuentan con una regulación consolidada.

En nuestra opinión, una buena definición debería incluir como mínimo los siguientes aspectos:

- Implica una relación directa entre particulares que intercambian bienes o servicios.
- La actividad no está profesionalizada, bien porque no alcanza un determinado nivel de ingresos, bien porque no representa la principal ocupación de la persona que lo ofrece.
- El objeto involucrado en el intercambio no ha sido adquirido con ánimo especulativo o con los fines propios de un negocio, sino que es para uso privativo (como por ejemplo el domicilio particular, una plaza de aparcamiento, el propio vehículo de transporte, etc.).
- Implica a una plataforma que pone en contacto a dos personas físicas sin que exista una relación contractual o laboral entre los particulares entre sí, ni entre los usuarios y la compañía de consumo colaborativo.

2. L'ECONOMIA COL·LABORATIVA I EL SEU IMPACTE EN L'ECONOMIA I LA SOCIETAT

Oportunitats, amenaces i problemes que es produeixen

Las nuevas tecnologías han favorecido el desarrollo de nuevas relaciones económicas y hábitos de consumo mediante los cuales particulares no profesionalizados ofrecen directamente sus recursos y habilidades a otras personas a través de las redes sociales.

Consideramos muy positivamente que estas nuevas modalidades de intercambio están contribuyendo decisivamente al sostenimiento de las economías familiares, a la diversificación de los servicios, y a la mejora en calidad y atención a los usuarios, al mismo tiempo que generan y distribuyen riqueza, contribuyendo a la reactivación económica, impulsando y facilitando la actividad de los emprendedores y de los autónomos.

Por otra parte, la falta de una regulación adecuada puede dificultar su desarrollo y generar conflictos con profesionales de otras actividades que ya cuentan con una regulación consolidada.

Creemos necesario regular adecuadamente estas actividades mediante un diálogo entre las administraciones, los agentes económicos y usuarios de las plataformas, de modo que sean legalizadas, con objeto de evitar situaciones de fraude, intrusismo, competencia desleal y economía sumergida.

Quins són els problemes detectats i les situacions que necessiten intervenció pública (sigui amb regulació o mesures de foment)

- Falta de conocimiento por parte del público en general del funcionamiento de estas plataformas y de su impacto social y económico.
- Menor contribución al sostenimiento de las finanzas públicas debido a la falta de regulación.

- Coexistencia en las plataformas de consumo colaborativo de intercambios informales, ocasionales o no profesionales entre particulares, junto a actividades profesionales o empresariales.
- Conflictos por competencia desleal con actividades que disponen de una regulación consolidada.
- Conflictos por intrusismo.
- Posibilidad de fraude por establecimiento de una relación laboral encubierta.

Debe impulsarse la colaboración entre las plataformas, las organizaciones de consumidores y las administraciones para combatir los casos de fraude.

Algunas de estas actividades no son completamente nuevas, sino que han formado parte tradicionalmente de la economía sumergida. La trazabilidad de las transacciones a través de Internet facilita la lucha contra el fraude, y hace posible que puedan regularizarse actividades que anteriormente no eran transparentes, facilitando su integración en la economía productiva y su contribución al PIB y al mantenimiento de los servicios sociales.

3. RECOMANACIONS

Recomanacions d'àmbit general per tota l'economia col·laborativa (fiscalitat, seguretat social, etc.)

Es necesario encontrar un equilibrio entre la defensa de los consumidores, los derechos laborales, la protección social y una mayor libertad para que las personas puedan desarrollar nuevos modelos de negocio.

Entendemos que las actividades en las que no se produce un intercambio económico no deben ser objeto de regulación alguna.

Las regulaciones deben ser sectoriales, adaptadas a cada actividad, en función de sus especificidades y de la normativa sectorial existente.

Deben ser sumamente simples y fáciles de cumplir por parte de personas no formadas profesionalmente y que no disponen de una infraestructura empresarial.

Pueden incluir límites en cuanto a ingresos o dedicación temporal.

No deben implicar darse de alta de una actividad económica.

Debe facilitarse la declaración de los ingresos generados a través del IRPF.

Recomanacions sectorials (allotjament, transports, etc.)

Alojamiento: No deben establecerse limitaciones en cuanto a la cesión del domicilio habitual más allá de las ya existentes en cuanto a ocupación, habitabilidad, accesibilidad, ordenanzas cívicas, etc. Se posibilitará a los municipios que así lo decidan para que establezcan

una tasa que pueda ser abonada por las plataformas de consumo colaborativo en representación de los usuarios. En cuanto a los pisos de segunda residencia y a los apartamentos de alquiler turístico propiedad de particulares, los municipios regularán las condiciones específicas mediante las cuales se gestionarán la concesión de licencias de acuerdo a la normativa vigente.

Propostes de conclusions presentades pel GP del Partit Popular de Catalunya (reg. 120994)

CONCLUSIÓN 1. EL SURGIMIENTO DE LA ECONOMÍA COLABORATIVA

La economía colaborativa (ECOCOL) es una configuración económica que permite a las personas intercambiar bienes y servicios a través de Internet en cualquiera de sus plataformas.

Viene a complementar y aumentar las posibilidades de prestación de Servicios e intercambio de bienes entre personas superando las rigideces actuales a las que suele someter el exceso de regulación e intervención burocrática a la economía tradicional (ECOTRA).

La ECOCOL supone un cambio cultural y social en las relaciones económicas entre las personas ya que no sólo desplaza determinados mecanismos de intercambio a las redes sociales o plataformas de igual a igual sino que crea nuevas formas de intercambio, producción y consumo.

Cabe destacar como base fundamental de la ECOCOL que al hablar de economía no debemos limitarnos meramente al simple intercambio de bienes y servicios a cambio de un beneficio exclusivamente monetario de una de las partes; la gran aportación de la ECOCOL es el innegable beneficio mutuo de ambas partes en una operación de intercambio, intervenga o no un beneficio monetario.

La ECOCOL enriquece intercambios vigentes en la ECOTRA con mecanismos de valoración o publicidad que quedarían fuera del alcance de entidades de dimensión reducida. Así, en un sentido social, es una palanca de ascenso social que desde las AAPP debe ser protegida y promocionada.

Por último, abre la puerta a nuevas formas de propiedad en las que la posibilidad de compartir recursos, inversiones o gastos crea nuevas formas de relación económica entre las personas. Es aquí donde cobran más valor nuevas fórmulas de propiedad, tenencia y explotación de los recursos económicos que deberán ser convenientemente reguladas por el legislador.

CONCLUSIÓN 2. LA IMPORTANCIA DE LA ECONOMÍA COLABORATIVA

La ECOCOL puede suplir, aumentar, complementar, mejorar y optimizar la prestación de servicios y el in-

tercambio de bienes de la ECOTRA, puede llegar hasta donde ésta no llega y puede ocupar espacios que, por cuestiones de falta de rentabilidad, no puede ocupar la ECOTRA.

Se abre una nueva dimensión económica donde las personas pueden satisfacer sus necesidades de manera más ágil y, sobre todo, mucho más rentable y eficiente.

La existencia de una red global de terminales inteligentes (*smartphones, wearables, tablets*, televisores, centros de ocio digital o PC) permite la optimización del uso de los recursos, sean materias primas, inmuebles, espacios, vehículos, herramientas, utensilios, equipamiento en general o incluso personas prestando servicios o cualquier combinación imaginable de los anteriores.

El valor añadido de una transacción económica no se queda sólo en la transformación que de materias o equipos hagan las personas, sino que se multiplica exponencialmente al añadirle un vector nuevo y profundamente transformador: el tratamiento de la información.

Dentro de la multitud de ejemplos de transformación de nuestra economía y por destacar sólo uno, en el caso de España abre la puerta a nuevas fórmulas de financiación empresarial, hasta ahora muy limitada a la intervención bancaria con las rigideces que ello comporta. Fórmulas como el *crowdfunding*, tanto en casos sin ánimo de lucro como en proyectos empresariales, presentan un fantástico abanico de posibilidades a nuestra sociedad.

CONCLUSIÓN 3. LAS DEBILIDADES Y AMENAZAS DE LA ECONOMÍA COLABORATIVA

Mucho se habla de dos debilidades que presenta la puesta en marcha de la nueva ECOCOL.

En primer lugar la falta de un marco regulatorio puesto al día para hacer frente a las necesidades de la ECOCOL. En este sentido, conviene apostar por marcos regulatorios que garanticen la igualdad de los ciudadanos, el cumplimiento de los contratos, la protección de la integridad física y, sobre todo, moral de empresas y consumidores, así como mecanismos para evitar prácticas monopolísticas, publicidad engañosa y otras prácticas ilegales que observamos y regulamos en la ECOTRA.

En segundo lugar, el rechazo de los perfiles de consumidores colaborativos a la hora de ser víctimas de un exceso de regulación como apreciamos en la ECOTRA.

Una de las amenazas fundamentales que podemos presumir en caso de no regular de manera limitada pero adecuada las prácticas de la economía colaborativa es que se importen prácticas que son condenadas en la ECOTRA pero que pueden encontrar amparo en la flexibilidad y facilidad que presenta la ECOCOL.

Por otro lado, la flexibilidad y volatilidad de la ECOCOL hacen necesario que preparemos a la sociedad para un cambio cultural inminente en los hábitos no solo de consumo e intercambio, sino también en los de producción de bienes y servicios, con los cambios que puede acarrear tanto a la protección del consumidor como a la seguridad laboral que presenta para algunos perfiles la ECOTRA.

Finalmente, la introducción de nuevos paradigmas de intercambio y producción puede alterar sustancialmente las condiciones del mercado, que arrastran marcos regulatorios, licencias públicas y otros mecanismos de intervención estatal que han distorsionado su desarrollo productivo y que requerirán de mecanismos de compensación. Por otro lado, cabe destacar que dichos mecanismos de compensación pueden aprovechar las ventajas y beneficios de la ECOCOL para encontrar fórmulas de migración de sistemas intervenidos burocráticamente de la ECOTRA hacia sistemas libres de ECOCOL.

CONCLUSIÓN 4. FORTALEZAS Y OPORTUNIDADES DE LA ECONOMÍA COLABORATIVA

La posición de España dentro de Europa, como una de las economías más receptivas a la economía colaborativa nos debe servir como acicate para impulsar iniciativas y para crear un caldo de cultivo favorable a proyectos de producción y consumo colaborativos en todos los ámbitos que estamos presenciando.

España, que tradicionalmente ha sido lenta en la adopción de nuevas fórmulas productivas, puede y debe convertirse en un gran ejemplo de cómo llevar a cabo una migración efectiva, eficiente, justa y razonable de determinados mecanismos de consumo a las plataformas de economía colaborativa, así como un gran ejemplo de cómo llevar a cabo la implantación de todo el catálogo de nuevos mecanismos, herramientas, productos y servicios que nos brinda la ECOCOL.

Así, desde las AAPP debemos implicar en la promoción y protección de la ECOCOL a todos los agentes económicos: Gobierno de España, Govern de la Generalitat, AALL, Universidades, Sindicatos, Patronal, etcétera.

CONCLUSIÓN 5. LA NECESIDAD DE INTERVENCIÓN PÚBLICA Y REGULACIÓN

Al igual que en la ECOTRA, para establecer un mercado libre y justo es necesario un marco normativo que proteja a productores y consumidores, a ambas partes en cualquier operación de intercambio.

Así, se deben establecer marcos normativos que garanticen:

- La transparencia en la información,
- El cumplimiento de los contratos,

– La igualdad de los productores en la competencia evitando prácticas abusivas, prácticas monopolísticas, prácticas contrarias a la libre competencia.

– La protección de la privacidad de los consumidores

– La protección de la integridad moral de consumidores y productores

Es evidente que la ECOCOL puede utilizar la «selección digital» para descartar los proveedores que no satisfagan a los consumidores, por lo que éstos pueden establecer mecanismos de protección de sus derechos con, por ejemplo, plataformas digitales de terceros.

Sí que se hace necesario proteger los derechos de los productores, especialmente los noveles y los de dimensión reducida, que puedan verse afectados por prácticas abusivas por parte de otros competidores nuevos o incumbentes en el sector determinado.

CONCLUSIÓN 6. FOMENTO DE LA ECONOMÍA COLABORATIVA

En primer lugar, las AAPP deben proseguir con sus procesos de modernización y transparencia, poniendo toda la información al servicio de los agentes productores y consumidores, de manera accesible y bien estructurada siguiendo protocolos comunes.

Podríamos indicar sin necesidad de limitarnos a:

– Información sobre registros de:

- Empresas y agentes económicos
- Recursos urbanísticos públicos y privados
- Activos y trabajadores públicos

– Recopilación de datos sobre:

- Consumo y comercio
- Actividad económica
- Turismo
- Movilidad de mercancías
- Transporte de pasajeros

– Datos estadísticos en materia sanitaria, educativa, etc.

– Información presupuestaria y de contratación pública

En otro orden, las AAPP deben fomentar en sus actividades cotidianas mecanismos de relación con la ECOCOL incorporando en sus procesos de compra, planificación y ejecución de planes, la contratación de servicios mediante la ECOCOL.

Por último, y dentro de la promoción de nuevas empresas y nuevos filones de ocupación, las AAPP deberían prever en sus presupuestos rondas de financiación sectoriales para, por ejemplo:

– Servicios sociales, voluntariado, cooperación, solidaridad y dependencia

– Proyectos de investigación y desarrollo (I+D+i)

– Iniciativas educativas, culturales y deportivas

– Proyectos de promoción pública especiales (*Smart cities*, etc.).

De esta manera, la ECOCOL nos debe ayudar a meter nuestra Sociedad del Bienestar en el siglo XXI en términos de eficiencia, optimización de los recursos públicos y calidad de vida de las personas.

CONCLUSIÓN 7. RECOMENDACIONES A IMPULSAR ENTORNO A LA ECONOMÍA COLABORATIVA

El Parlamento de Cataluña insta al Gobierno de la Generalitat de Cataluña a:

1. Mantener un diálogo abierto con el Gobierno de España y el resto de gobiernos autonómicos para elaborar los cambios legislativos pertinentes que permitan asegurar el correcto funcionamiento de la Economía Colaborativa.

2. Mostrar el apoyo y compromiso de las administraciones públicas, en este caso de la Generalitat de Cataluña, con la Economía Colaborativa, como actividad que permite aumentar la libertad de elegir tanto de consumidores como oferentes y que reduce los costes de transacción además de favorecer el ahorro en el consumo de determinados servicios y/o productos.

3. Establecer, de acuerdo con el marco competencial, una regulación específica en lo que afecte a la concesión de préstamos u otras operaciones financieras a través de la Economía Colaborativa para que no se escape de las exigencias europeas en cuanto a regulación del sistema financiero y de esta forma, evitar situaciones no deseadas en el ámbito financiero como las ocurridas durante la crisis financiera de los años 2008 a 2011.

4. Establecer las fórmulas adecuadas por parte de los órganos de competencia y defensa de los intereses de los consumidores y competidores, con el fin de que estén completamente adaptados, para que el consumidor disponga de todos los elementos y opciones para que le sean salvaguardados sus derechos.

5. Impedir, de acuerdo con el marco competencial, situaciones de competencia desleal tanto en lo que se refiere a empresas dedicadas a la Economía Colaborativa como con respecto a otras empresas fuera de este ámbito.

6. Fomentar el emprendimiento y aprendizaje de la Economía Colaborativa en las diferentes etapas educativas, FP, Universidad, SOC y órganos de apoyo a emprendedores.

7. Establecer una línea específica de préstamos y avales, desde el ICF, destinados a la Economía Colaborativa.

8. Dialogar con los sectores protegidos por normativas concretas en determinados tipos de actividades

económicas, con el fin de llevar a cabo las adecuadas compensaciones, con el objetivo de garantizar la convivencia entre ambas actividades sin implicar un menoscabo para ninguna de ellas.

9. Analizar cómo se está regulando la Economía Colaborativa en el resto de regiones de países de la OCDE, para así adaptarlo al marco competencial autonómico que respecta a Cataluña.

10. Establecer la «Mesa sectorial de la Economía Colaborativa» en la que estén representados los principales representantes de este sector, sindicatos, Gobierno de la Generalitat, Parlamento de Cataluña, asociaciones de consumidores, patronales y otros posibles interesados con el fin de disponer de un dialogo constante para así analizar y establecer, con conocimiento de causa, los cambios legislativos pertinentes.

II. CONCLUSIONS

3.1. RECOMANACIONS DE CARÀCTER GENERAL

El Parlament de Catalunya recomana al Govern:

I. Manifestar, conjuntament amb la resta d'administracions públiques, el compromís amb l'economia col·laborativa, i donar-hi suport en la mesura que es tracta d'una activitat que permet d'augmentar la llibertat d'elecció tant de consumidors com d'oferents i d'abaratir els costos de transacció, fomentant l'estalvi en el consum i reduint externalitats negatives en matèria ambiental.

II. Fixar uns principis generals que permetin de definir les activitats que s'inclouen en el marc de l'economia col·laborativa (consum col·laboratiu, producció col·laborativa, aprenentatge col·laboratiu i finançament col·laboratiu), i també uns principis rectoris basats en la garantia de l'equitat en l'oferta de béns i prestacions d'activitat, que incloguin, per a cadascun dels sectors econòmics, aspectes com la llicència per a exercir una activitat, la fiscalitat i el rendiment d'impostos, la protecció de consumidors i usuaris, la legislació laboral, la zonificació i la seguretat vinculada a assegurances que dirimeixin responsabilitats de les plataformes digitals i dels usuaris.

III. Adequar la regulació legal, en el marc de les directrius comunitàries, del funcionament de les plataformes tecnològiques d'intermediació i de llurs obligacions i drets amb relació a consumidors i administracions.

IV. Impulsar una modificació de les normatives sectorials en les matèries següents:

a) En matèria de llicències d'activitat, per a incloure la figura del ciutadà productor, i establir els límits a partir dels quals l'activitat s'ha de dur a terme per mitjà de la figura de l'empresari o el professional, fixant llin-

dars en l'àmbit temporal, sobre la base del temps de prestació dels serveis de cada activitat.

b) En matèria tributària, delimitant les condicions fiscals de la nova activitat.

c) En matèria sociolaboral, establint els límits entre el règim de col·laboració en una activitat i la relació de caràcter laboral.

d) En matèria de qualitat i seguretat, posant l'accent en les garanties dels drets dels usuaris i les condicions dels oferents.

V. Impulsar actuacions en matèria de competència per a evitar situacions de competència deslleial, tant pel que fa a empreses vinculades amb l'economia col·laborativa com pel que fa a d'altres de fora d'aquest àmbit.

VI. Impulsar les modificacions normatives en matèria fiscal per a facilitar i simplificar les actuacions per al compliment de les obligacions fiscals, i també per a incloure les plataformes tecnològiques d'intermediació com a obligats tributaris amb l'objectiu de facilitar la informació i de dur a terme les tasques de retenció fiscal sobre les quantitats rebudes pels ciutadans en una relació en el marc de l'economia col·laborativa.

VII. Elaborar, de manera conjunta amb el sector, un codi de bones pràctiques dels agents que intervenen en l'economia col·laborativa, tenint en compte l'autorregulació ja existent en les diverses plataformes, impulsada pels mateixos usuaris i basada en la reputació i la confiança.

VIII. Implementar, per mitjà de l'Agència Catalana del Consum i altres organismes, els programes d'educació i aprenentatge sobre economia col·laborativa per a la garantia dels drets dels consumidors.

IX. Impulsar programes d'emprenedoria i aprenentatge de l'economia col·laborativa en les diferents etapes educatives, especialment en la formació professional, l'educació universitària i la formació continuada a emprenedors, empresaris i treballadors.

X. Iniciar un procés de debat públic sobre l'ús i l'abast de les dades obtingudes per les plataformes tecnològiques d'intermediació, d'acord amb la normativa en matèria de protecció de dades, tant amb l'objectiu de facilitar dades (de manera convenientment anonimitzades) per a la funció estadística de l'Idescat com per a la protecció de dades i la privacitat dels usuaris de l'economia col·laborativa, amb l'objectiu de crear nous indicadors que permetin de mesurar l'impacte de l'economia col·laborativa més enllà del producte interior brut o altres indicadors macroeconòmics.

XI. Impulsar un estudi social i de mercat per a valorar les iniciatives d'economia i consum col·laboratiu que podria impulsar o promoure l'Administració.

XII. Apostar per la indústria tecnològica associada al desenvolupament de plataformes d'economia col·laborativa, mitjançant polítiques d'innovació i transfe-

rència tecnològiques, i també per mitjà del desenvolupament empresarial i el foment de l'emprenedoria, tant pel que fa al naixement i la internacionalització d'aquestes activitats com pel que fa a llur finançament (per part de l'Institut Català de Finances o dels departaments de la Generalitat).

XIII. Crear un Consell Assessor de l'Economia Col·laborativa i un Observatori de l'Economia Col·laborativa, que analitzi la regulació d'aquest fenomen per part tant d'administracions de fora de Catalunya com també d'altres països.

3.2. RECOMANACIONS DE CARÀCTER SECTORIAL

El Parlament de Catalunya recomana al Govern:

I. En l'àmbit dels allotjaments turístics, regular el lloguer d'habitacions en habitatge habitual com una nova

modalitat d'allotjament, que inclogui l'abast de l'activitat, el lliurar a partir del qual esdevé una activitat professional i les obligacions tributàries corresponents a l'impost sobre estades en establiments turístics.

II. En l'àmbit del transport, portar a terme una revisió de la normativa de la competència de la Generalitat per a facilitar l'ús del cotxe multiusuari (*carsharing*), establint els límits amb altres activitats de transport regulat i diferenciant l'ús de recursos ociosos de vehicles particulars en el marc d'un trasllat propi i ja previst (que cal promoure i facilitar) de la prestació d'una activitat de transport de viatgers a canvi d'un preu amb vocació de professionalitat (que requereix tenir la corresponent llicència de taxi o de lloguer de vehicles amb conductor).

Palau del Parlament, 21 de juliol de 2015

El lletrat secretari de la Comissió, Pere Sol i Ordís; el president de la Comissió, Pere Aragonès i Garcia